

ДО 95-РІЧЧЯ ДОКТОРА МЕДИЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОРА ГОНСЬКОГО ЯРОСЛАВА ІВАНОВИЧА (1930–2017)

Гонський Ярослав Іванович – знаний науковець, великий патріот своєї країни, педагог і вчитель, світла та щира Людина. Таким його запам'ятали студенти, колеги та учні.

Ярослав Іванович народився 31 січня 1930 року в містечку Войниліві Калуського повіту Станіславського воєводства, Польща (нині – Калуський район Івано-Франківської області України) у селянській родині. Батько – сільський господар, брав участь у I Світовій війні у складі Української Галицької Армії. До II Світової війни працював у «Прогресі», був грамотною, освіченою людиною, знав декілька мов. Свою любов до науки він передав і синові Ярославові.

Після закінчення Войнилівської школи Ярослав Гонський вступив на фізико-математичний факультет Станіславського державного учительського інституту, а пізніше до Івано-Франківського медичного інституту, який закінчив у 1959 році з відзнакою.

З 1959 до 1962 року працював головним лікарем Войнилівського районного протитуберкульозного диспансеру. Любов до науки не полишала молодого лікаря і в 1962 році він починає працювати асистентом кафедри біологічної хімії Івано-Франківського медичного інституту. Одночасно займається науковими дослідженнями, виконує дисертаційну роботу під керівництвом академіка Бабенка Г.О., який тоді був ректором цього закладу. Після захисту кандидатської дисертації отримав звання доцента і з 1972 по 1984 рік Ярослав Іванович Гонський очолював курс біофізики при кафедрі

біохімії в Івано-Франківському медичному інституті.

У 1984 році успішно захищає докторську дисертацію. З 1985 року Ярослав Іванович продовжив науково-педагогічну діяльність у Тернопільському медичному інституті (нині – Тернопільський національний медичний університет імені І.Я. Горбачевського): завідувач кафедри медичної хімії (1985–2002), виконувач обов'язків завідувача кафедри (2004–2006), від 2006 – професор цієї кафедри.

Наукова діяльність професора Я.І. Гонського пов'язана із розробкою новітніх підходів до вивчення проблем злоякісного росту, що дало змогу синтезувати нові антиканцерогенні сполуки. Колом його інтересів було вивчення біологічного окиснення, зокрема, за допомогою парамагнітного резонансу, антиоксидантної системи, біоенергетичних процесів за хімічного ураження печінки, ролі процесів вільнорадикального, мітохондріального, мікосомального та інших видів окиснення в механізмах токсичних гепатитів. За його керівництва розроблялися методи корекції порушень цих процесів за допомогою антиоксидантів, мембраностабілізаторів, імуномодуляторів та ентеросорбентів. Професором розроблено і впроваджено в лікувальну практику ентеросорбенти «Фібрабет», «Фібросил», «Фібросорб-віта».

Працюючи у Тернопільському медичному університеті, Ярослав Іванович підготував близько 20 кандидатів наук і 3 докторів наук, які і дотепер продовжують дослідження,

розпочаті ним ще в далекі 80-і роки. Він – автор понад 300 наукових і навчально-методичних публікацій, у тому числі 15 патентів на корисну модель, 34 раціоналізаторських пропозицій, 14 інформаційних листів. У 2001 році проф. Гонський Я.І. видав підручник «Біохімія людини» українською мовою, який неодноразово перевидавався, а також було доповнено та перевидано посібник «Біологічна хімія. Лабораторний практикум».

Професор Гонський Я.І. став першим керівником новоствореного навчально-наукового інституту фармакології, гігієни та медичної біохімії ім. М.П. Скакуна при Тернопільському медичному університеті. Про високий науковий авторитет свідчить його участь у складі спеціалізованої вченої ради із захисту дисертацій при Чернівецькому національному університеті імені Ю. Федьковича, при Тернопільському національному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського, в проблемній комісії з біохімії Міністерства охорони здоров'я України, обрання академіком Української академії наук національного прогресу. Наукові доповіді Ярослава Івановича на з'їздах, міжнародних конференціях викликали неабиякий інтерес не тільки в Україні, але й за її межами.

Свідченням його високої педагогічної майстерності було те, що лекції, які читав

професор, завжди з цікавістю слухали студенти та молоді науковці. Він міг доступно, лаконічно, з любов'ю донести навіть важкий матеріал, після чого біохімія ставала одним із улюблених предметів для студентів.

З ініціативи професора Я.І. Гонського Тернопільській медичній академії було присвоєно ім'я академіка Івана Горбачевського, створено садибу-музей вченого у селі Зарубинцях. Ярослав Іванович є автором двох біографічних книг про життєвий і творчий шлях Івана Горбачевського, організатором щорічних Горбачевських читань.

Професійна та громадська діяльність професора Гонського відзначені Почесною грамотою Верховної Ради України, численними грамотами та подяками місцевих органів влади і громадських організацій, адміністрації інституту, академії, університету.

Ярослав Іванович був патріотом своєї країни, щедрою і небайдужою людиною. Він був прикладом науковця, педагога і просто великої та мудрої Людини.

Помер Ярослав Гонський 26 жовтня 2017 на 88-му році життя в Тернополі, похований у містечку Войнилові Калуського району Івано-Франківської області.

Світла пам'ять про великого Вчителя, професора, науковця завжди житиме у серцях його учнів, рідних та всіх, хто його знав.